

ДІЛО

Виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. II, пов.
Конто почт. шкд. 141.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Нач. Редактор приймає
від 10—11 год. передпол.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 4-20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр.,
Італії 7-50 ал., Німеччині 7-50
ал., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к. Рес-
публіці 150 лш., Болгарії 7-50
ал., Австрії 7-50 ал. Зміна
адреси 1 дол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**

ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

НА ВЕСНУ!

Першорядна робітня жіночих суконь і костюмів
Марії Павлюк, Собіського 12.

виконує сукні, костюми та плащі по найновішим моделям по умірених цінах
також на сплату. — Для провінції знижені ціни.

НА ВЕСНУ!

Західні вітри.

Версальський трактат, хоч невин-
но піпко зв'язує Німеччину, в су-
ті не творить безпеки перед
різними несподіванками. Напаки,
хочна його постанова є провока-
цією, запереченням поміркованості
зобідників і тривкості нової євро-
пейської будівлі. Кожна постанова
договору одностороннього договору
настроює до безпастанної, впертої,
вслідовної думки про невідкли-
чність коректур в основі і деталях
паризького пакту. І справді всі
намагання після 1919 р. йшли в на-
прямку поправок і піддержання за-
гальної будівлі версальського трак-
тату та стягнення в його орбіту
в тій або іншій формі Німеччини
і СРСР: чи то через Лігу Націй, чи
шляхом пакту про неагресію, чи
вкінці через заключення окремого
пакту для безпеки Франції перед
неминучим реваншем Німеч-
чини.

Всі ці намагання не мали ніякого
успіху. Майже всі вони розбились на
польській рафі і зайвий раз ви-
явили, що найслабшим місцем в бу-
дівлі європейського миру є Поль-
ща. І ніхто, але то ніхто не хоче
пхати здорову голову під євангеліє
та брати на себе зобов'язання що-
до безпеки польських границь,
щодо оборони нерушимості Поль-
щі, якої вже саме географічне по-
ложення — по словам пос. Лібер-
мана — є її смертним долом. Пра-
ва, Франція вже шість літ крутить-
ся і розпинається за Польщею, та
як удавана журливість має на меті
тільки виждати моменту, коли мож-
ливо буде повернути до старої
концепції французько-російського
союзу.

І знову повіяли західні вітри, не-
зучи на своїх крилах нові вісти
про змагання забезпечити європей-
ський мир, дати гарантії безпеки
всій Європі, дати гарантії безпеки
Німеччині, основні для широкі спів-
праці в сім'ї європейських держав
і народів.

Дві пропозиції змагають до цієї
мети: англійська і німецька. Перша
є тих висуває союз п'ятих захід-
них держав: Англії, Франції, Бель-
гії, Італії і Німеччини. Англійський
проект передбачує рівноправність
всіх договірних держав з виклю-
ченням окремих умов між генер.
штабами Франції, Англії і Бельгії.
Німецька пропозиція, зроблена в
Парижі німецьким послом Гешом,
йде в напрямку взаємного
забезпечення теперішньої західної
границі, одначе з виключенням га-
рантії для границь на сході. Ні-
мецька пропозиція, підкреслюючи
конечність ревізії границь на схід-
них кордонах Німеччини, зазначає

що до своєї мети прямуватиме ні-
мецький уряд мирним шляхом: чи
то через безпосередні умови з
Польщею, чи то за посередниц-
твом Ліги Націй, а саме шляхом
приноровлення 19 ст. пакту Ліги,
яка постановляє, що загальний
збір Ліги Націй може від часу до
часу різати своїх членів, щоби
„приступили до нового розгляду
договорів, які вже не даються
приноровити, та розсліду міжна-
роднього положення, якого дальше
піддержування могло би погрожу-
вати світовому мирі“.

Обі пропозиції, англійська і ні-
мецька сходяться у спільному зна-
меннику щодо своєї мети: забез-
печити мир і основи версальско-
го трактату на заході, відкриваю-
чи можливості його глибших ко-
ректур на сході.

Німецькі пропозиції йдуть по лі-
нії, загальною закресленою мин.
року німецьким соціалістичним дія-
чем Брайтшайдом, який під час на-
раз Ліги Націй переконував євро-
пейських політиків про змінити
трактатів і про конечність ревізи-
ції Слезії й Помор'я та внесення
данігського коридору. Тоді то
Мек Донельдов „вирвався“ вислів
про несправедливість поділу Сі-
лезії, вислів, який з подиву гідною
скромністю проковтнув польський
міністр Скушинський.

Таким чином вже в Женеві ство-
рено ту підйому, яка сьогодні пус-
кає в рух всю європейську полі-
тичну думку. Цікаво, що без огля-
ду на перепеті німецької внутріш-
ньої політики, без огляду на те, чи
при кермі є Штрессман, Маркс,
Лютер, чи був би Брайтшайд, ко-
нечність ревізії на східних кордо-
нах є аксіомою німецької політики.

Як же прийняти німецьку пропо-
зицію?

Англійські урядові кола вважа-
ють німецьку пропозицію взагалі
примамливою. Застереження йде
тільки в тому напрямку, щоби
зміни на сході не переводили насиль-
ним способом, щоби не виклику-
вати воєнного пожару. Англійська
преса навіть заохочує Німеччину
до поширення своїх границь і впли-
вів на сході. Німецький похід на
схід повинен відбуватися без зайвих
перепон, бо інакше надмір німець-
кої енергії міг би вилитися на ин-
ших границях. Є це пересторога
для Франції, що не втратить над-
мірної впертості в збереженні
французько-польського зачіпно-від-
порного союзу, щоби погодилася
на ревізію західних границь Поль-
щі, бо інакше це може відбитися
на східних границях Франції. —
„Тайме“ конкретніше говорить
про цю справу: „Відома, що тзв.
польський коридор і поділ вугле-
вого терену в Слезії є причиною
безпастанного хвилювання й не-
спокою в Німеччині, та що той
неспокой загострює загальне по-
дривлення в східній Європі. Мож-
ливість управління цієї пробле-

ми мирним шляхом повинна бути
взята на увагу. Всі пропозиції, що
можуть припинити розвинення цієї
площини тертя до розмірів причин
війни, мусять бути дуже основно
розлажені. Польща й прихильники
Польщі мусять застановитися над
тим, чи створення трітійх і при-
язних відносин з дуже могутнім
сусідом не є варте великого зма-
гання і розумного компромісу“.

Становище Франції в порушеній
справі є досить хитке, неясне, нері-
шуче. Повінь слів, які пливають
як весняні води в французькій пре-
сі, змагають до об'яття гаран-
тійним пактом Польщі без нару-
шення її західних границь, або ра-
діть виждати подрібної німецької
пропозиції в тій справі, або гово-
рять про честь Франції, яка не по-
винна опустити Польщі в прикрій
для неї хвилі, бо Німеччина тільки
вичікує моменту, щоби згладити
Польщу з лиця землі, а що най-
менше зробити з неї свого васала.
Та серед цієї досить негармонійної
гармонії, чисто тактичних ходів про-
ривається й різкий голос зв'язаної з
теперішньою парламентарською біль-
шістю „Ле Ер Нуель“, яка без обин-
яків атакує Польщу. Польща — пи-
ється там — є тепер найбільшою
небезпекою для миру, а грубо по-
милється той, хто думає, що ціла
французька політика має бути за-
лежною від зачіпно-відпорного тра-
ктату, який зовсім непотрібно за-
ключила Франція з Польщею.

Правдоподібно французький уряд
не відмовиться озпочати дискусію
над німецькими пропозиціями під у-
мовою, що новий (західний) гаран-
тійний пакт не виключить окремих

Іспанські торти

в кремовею сметанною, великий ви-
бір тіст й цукорнів, знамениту наву,
чоноладу і чай поручає

Цукорня Д. Стецькова

Львів, вул. Миколая 7.

1540 1-3

нійськових договорів між Францією,
Англією і Бельгією; що Німеччина,
вступаючи до Ліги Націй, прийме
всі випливаючі зі свого вступлення
зобов'язання та що наступить зміна
берлінських пропозицій щодо май-
бутніх німецьких договорів з Поль-
щею і Чехословаччиною. По іншим
відомостям Ерріо вимагає, щоби на
випадок кризи в Європі була збере-
жена свобода деїзації за договірни-
ми сторонами та щоби в цілости
були збережені з боку Німеччини
параграфи 42, 43 і 44 версальського
трактату (демилітаризація Надренії).

Французькі офіційні застережен-
ня є досить туманні, гнучкі і дво-
значні. Та певним є, що французь-
кий прем'єр не думає об'ятти га-
рантійним пактом Польщі. Ця пев-
ність ще зростає, коли мати на увазі,
що на карку Ерріо вже сидить гер-
манофіль Кайо, який є на черзі
приходу до влади.

Ф. Ф.

Дозріваючі події в Італії.

У комбінаціях нових союзів ве-
ликих держав згадували останніми
часами дуже мало про Італію. Іта-
лійське політичне життя надто
сильно зайняте власними спра-
вами: італійська дипломатія не
дуже сквалірована актуальною про-
блемою ревізії Версальського до-
говору.

Останньою політичною подією в
Італії є вагання опозиційних партій,
чи не слід вернутись назад до
парламенту, по зробленій сенції.
Пригадаймо, що опозиція покинула
„Монтеторіо“ для демонстрації
проти фашистського уряду, у
переслідженні, що цим приневодять
його до розписання нових виборів

на основі наскрізь демократичної
системи. Та в цьому опозиція пере-
раховувалась. Муссоліні перейшов до
ще енергійніших методів: опозицій-
ністи хотіли скикувати віча —
прилюдні зібрання заборонено;
хотіли вони витворити свою партій-
ну, дисципліновану організацію —
заборонено творення всіх нефаши-
стських партій; хотіли почати бо-
ротьбу в пресі — на друковане
слово наклали колодку цензури.

Не було ради: опозиція рішила
покористуватись утраченням правом
слова з парламентарної трибуни.
Не треба уявляти собі, що це рі-
шення є прошею до Каносси. На
зібранні у Медіоляні, де радили над

Red. Czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 148-25.
W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej Sąd
okręgowy karny orzekł na wniosek Prokura-
tury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Pro-
sowy we Lwowie, że treść artykułu, umie-
szczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 47
(10.430) z dnia 3. III. 1925, w artykułach pod
tytułem 1) „Hromadke samowoladuwania“
ustęp między słowami: wid 10-ty lit., a: Wid
samoho poczatu, w tymże artykule ustęp
między słowami: nekulturnist., a: Projekt
hromadikoho, w tymże artykule ustęp mi-
ędzy słowami: na układ syl., do koles arty-
kulu, 2) Operetkowi wolodari za ich so-
juzyzmyk“ ustęp między słowami: szczo i Tre-
pnw zawiera znamionami 1) zbrodni c. 43

ay u. k. i. występkę z § 302 u. k. ad 2) zbro-
dnia § 65 a) u. k. uznal dokonana w dniu
2. berzeznia 1925 r. konfiskate za usprawiedli-
wiona i zarządził znieszenie całego nakładu
i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego
corpowszczepiania tego pisma drukowego.
Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu
redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie
niniejsze umieszcil bezpłatnie w najbliższym
numerze i to na pierwszej stronie. Nieu-
konanie tego nakazu posuza za sorę na-
stępstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z
17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 z
i. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę
do 400 zł. p. Lwów dnia 4. marca 1925 r.
(Podpis sędziy).

цією справою, старий дипломат Джолітті, що залишився в парламенті, де веде боротьбу з Муссоліні — сказав своє поважне слово. А саме: якщо уряд, по поверненні опозиційних послів до парламенту, хоче відібрати їм право критики або не дозволить на публічний передрук їх промов, тоді Джолітті, разом зі своїми симпатизантами покине також парламент. По таким виступі складає святочну заставу, що ні один опозиційний посол не вийде більше до фашистського парламенту.

До зміни тактики опозиції причисляється чимало неясне становище сенату, який всупереч обіцянкам не вісов проти уряду. Ясно, що за цей час фашисти не сплять. Генеральний секретар їх партії, Фарінаці, приготував проект щодо обмеження свободи рухів опозиційних послів і щодо удержання преси, яка, на зразок радянської, могла би бути лише фашистською.

З цього бачимо, що насильні засоби уряду Муссоліні мусять бути наслідком зростаючої сили опозиції. Муссоліні прийшов до пересвідчення, що процес будівництва державного ладу революційним шляхом ще незакінчений. І саме тому він вважає необхідним та доцільним спиратись більше на збройну силу, як на духовну. Не передбачуючи наслідку цієї боротьби, слід звернути увагу, що вона не бавком може ввійти в нову фазу, що може значно скалатити нинішню поверхню, буцім-то втихомирену фашистською булавою.

Диктатура на довгу мату не в силі забезпечити нормальних умови суспільного розвитку. Навіть найповільніший провідник народу мусять рахуватись зі своїми противниками, якщо вони вміють знайти доступ до суспільності. Чи нові проекти фашистського уряду в силі позбавити опозиційних політиків спроможности впливу на загальний уряд — у цій справі сумніватись. Найближча сесія парламенту буде першим наочним доказом взаємних двох сил, що борються за вплив у державі.

Пам'ятаймо! Рідна Школа — це не фортеця, це певний захист у добі ляхотії!

3 жидівських справ.

Емуніціяція після Райха про намірену загострену опозицію єврейства.

В останніх днях відбувся в Варшаві з'їзд єврейства, на якому дійшло до об'єднання єврейських організацій всієї Польщі. Про сам з'їзд та про його результати не згадується. Та важливо зазначити, що з'їзд у Варшаві відбувся за участю не тільки єврейських організацій, а й представників польської держави, що єврейство в Польщі не тільки не відкинуто, а й визнається як одна з національних груп.

Саме на з'їзді зазначали передовсім сепаратистські тенденції єврейства до власної політики до уряду, який закликав таке багате для жидівського населення. З'їзд взяв у першій своїй резолюції парламентарну репрезентацію „до боротьби з екстермінаційною польською політикою на шляху з тимчасовою польською демократією (немає такі є?)“, які поборюють шовіністичну реакцію, прямують до зменшення національного гнету та до забезпечення збройного права національних меншостей згідно з постановами конститутції та версальського трактату. Жидівська парламентарна репрезентація мусить з цією рішучістю протиставити себе всяким справам використати жидів як заарядка національного гнету.

Кінцеві слова наведеної резолюції найкраще показують, що були такі єврейські політики, які іменом Б. давали себе використовувати як зброя до такого національного гнету. І саме до таких урядових лоялістів належав подекуди мікс і провідник сепаратистських єврейства посол Райх зі своїми однодумцями.

Все повніше наведені мабуть і було притягнуто еміційний посол Райх, які закликає по з'їзді повинні у жидівській пресі.

Емуніціяція після Райха — не сподівана спроба цинічної ретабілітації. Посол Райх визнає, що він зі своїми однодумцями споткнувся в добру волю уряду, який обіцяв навіть створити виконавчий відомий републіці. Та закликає уряд не потрапляти своїх обіцянок. Дай пос. Райх закликає, що й теперішній стан і сконстатував, що антисемітизм

як урядової так і соймової та сенатської політики дійшов до свого зеніту. З огляду на те, жидівська преса, що (уона) не тільки не має тенденції вкази на уряду, а й визнає його добру волю для підняття та збереження цих останніх.

Одначе видно, що зі з'їзду ні постійний „до зеніту“ польської антисемітизму не виникли в посла Райха його призначення „лоялістичності“, коли він закликає висказати в своїй емісії таке: „Ніколи в житті не міг би я зашкодити єврейству, а тому вважаю в деяких хвилях можливим за свій обов'язок“. Він мав на думці можливість через Європою і Америкою про польську надуманість у відношенні до жидів.

„Спротив усіх дотеперішніх об'євів (польської політики) жидівська парламентарна репрезентація мусить зберігати дотеперішню опозицію, а як найінтенсивнішу темп. Не значить воно, щоб ми не мали на увазі всяких можливостей, але з другого боку не бачимо причини стримування такої тактики та беззаставного поглядання собі і жидівському населенню поміркованості навіть тоді, коли розвиваються всі наші наміри“.

Що слід розвинути під „усвідомлення можливостей“ а значить під тою з другого боку поміркованістю, цього посол Райх не пояснює. Але саме тим натяками на свою лоялістичність, на поміркованість та „всіх можливостей“ він незвичайно виявляє всю оту принципову опозицію в жидівському. Чи можна таку опозицію з „усвідомлення можливостей“ (оце значить, що річ іде про відступлення від неї) назвати насправді опозицією та ще й до того загостреною — не вже горіть до розсудження для самого посла Райха.

Слід ствердити, що та еміційна підготовка не йде по лінії наведеної, проїзду резолюції першого загально-єврейського з'їзду з цілю Польщі. Про відступлення від реальної боротьби з екстермінаційною польською політикою та про боротьбу за здійснення „збройного права“ національних меншостей п. Райх і його не може. Цей у великій мірі мав би зашкодити його політичному матеріалу. Через те то в нього так сильно підкреслені всі ті „всіх можливостей“.

Не значить п. Райх ще одні дуже важкої спроби, використавши в резолюції, а то боротьби з використаванням жидівства як зброя до національного гнету. Про цю роль жидівства на території цілої польської держави а зокрема в нас вже так писалося на сторінках нашого органу і повторювати не будемо. Отже, що під такого його постановлення сповні п. Райх відмовляється в своїй заяві та й не можна від нього чого аншого вимагати, коли закликає всю його дотеперішню політику на сойомій доріжці. Як мертвому не може зайти, так і п. Райху не можна нічого поставити з'їзду. Шкало тільки, чи група посла Грібамба вповні поділяє ту заяву та „нову опозицію“ еміційною п. Райха. По всій імовірності ні. Коли отже наступило позапартійне

таке об'єднання всіх єврейства у Польщі то навіряд чи таке фактичне об'єднання буде можливе на парламентській арені.

Посол Райх дає нам виступи з сою політику і дає нам трагічний утвір жидівської преси, сепаратистської свідомості, які існують досі.

Спроба той цинічної політичної ретабілітації єврейства не вдалася. Навіть, що ще раз виявила, що єврейство з'їзду в Райха в намірі бути йти у хвості польської реакції з вагастою шкодою йому за все для себе самих.

В. М.

Шкільний плекіт

Шкільне віце в Сокалі.

Дня 2. березня п. р. відбувся в Сокалі довічний шкільний нарада, скликана повітовим шкільним комітетом з д-ром Ріпецьким, як головою. Попереднього дня відбулася така сама нарада спеціально для м. Сокала. Запідприємство шкільними справами ведеться. Хоча „унифіковані“ дороги несприятливі, а „заснавані“ дощик для лонів несприятливо, явилось поперх 300 сяди зі сулового сокальського повіту. Тому, що сяди більше не могла помістити, решта стояла на дворі. Слід при тім зазначити, що Бєлєчина веде акцію самостійно.

Нарада відбува о год. 2. попол. д-р Ріпецький, вказуючи на важний момент. Справу шкільних акцій і практичного виконання їх для народного середнього шкільництва реферував п. Лев Ясінчук зі Львова. По рефераті забирали голос п. д-р Чайківський, Мельничук, Вітик, Хрущ і 16 сяди, ставили різні запити відносно до шкільного закону. Окрему дискусію викликала справа „Рідної Школи“. Ухвалено перевести статуту організації Кружків УПТ-ва в кожній громаді Сокальщини та підтримати організовану „Рідну Школу“ через виконання довір'я Головної управи. Бадоро, з постановою пильнувати шкільну акцію, розійшлися учасники по кінцевій промові д-ра Ріпецького.

Шкільна акція у сокальському повіті в повному ході. Розійшлося поперх 6000 декларацій; підписують усі батьки. По селам віти відмовляють легалізувати декларації, засновоючись наказами поліції, яка знову відпекється, будуть би видавали якінебудь розпорядження, а старство знову, в якого м. и. інтерв'ював п. Ріпецький.

ОРИГІНАЛЬНІ НОВОСТИ ВЕСНЯНІ

На сплати

МАГАЗИН ЖІНОЧОЇ КОНФЕКЦІЇ
Станіслава Вронського Сини

Василь Вавринський.

„Кавказ“ С. Людкевича.

(З нагоди концерту „Боян“.)

В неділю 8. марта спів. Тов. „Львівський Боян“ виконав при співучасті симфонічної оркестри муз. Тов-ва ім. М. Лисенка по раз перший у цілості симфонічну кантату д-ра Ст. Людкевича „Кавказ“. — Поема Г. Шевченка, яка є основою цього твору, всім нам доволі відома. Поодинокі частини його теж були перед, що правда, вже давними роками виконували і мабуть тоді були предметом вступних об'яснень або рецензійних заміток. І хоча безперечно дехто матиме ще доволі інтенсивні спомини вражень з виконуваних поодиноких частин „Кавказу“ все таки, у відношенні до цього твору як цілості будуть вони неповні, а тим самим може і не зовсім вірні. Тимто невідомі виконання цього твору матиме безперечно характер і значіння прем'єри, яка з огляду на доволі вузьке, хоча безумовно зростаюче русло нашого музичного життя набуває незвичайного значіння, а в слід за тим оказаним буде хоча би вкортці подати нашої музикальній публіці деяку характеристику цього твору, і то лише із зовнішнього боку.

Як основу свого твору взяв д-р Людкевич ледви яку 3-ту частину самої поеми Шевченка, яка проте обіймає есенціальну суть тенденції цілої поеми, а яка умістовлюється

в коротких кульмінаційних словах кінцевої частини кантати: „Борітеся — поборете!“

До музичного перетворення дальшої частини Шевченкової поеми з її моралізаторськими, сильно іронізуєючими тенденціями не надалось, абстрагуючи від закінчення, яке є тільки поетичною присвятою поемі Якову де Бальмену — приятелю Шевченка — погубному в боях на Кавказі. — І так розмірно короткий підклад поетичний розложив д-р Людкевич аж на 4-ри доволі довгі частини, який то поділ випливає нетільки з зазначень у самій поезії, але і з музичного боку є логічно обоснований та конетний.

Коли торкнемося незвичайно важного питання в творі такого рода, а саме мотивів — то слід зазначити, що автор не мав на цілі приступити до праці з якимсь то апаратом всьляких т. зв. „провідних мотивів“ (Leitmotive) і їх переведення, — чи то з таким чистим способом у новітній музиці виводження з одного мотиву — дальших, відповідно до наміреної характеристики. Однак не зважаючи на те, треба зазначити, що тематика у цілій творі є доволі різноманітна, ядерна, покривається вповні в внутрішнім змістом. Певні аналізи у буюди різних мотивів раз мелодійного, раз ритмічного характеру, можна часті вказувати та навіть на упертого підслухати авторів і деяке „розумове“ передумання у цьому напрямі, однак на загальне видається мені більш імовірним, що

всіх такі аналізи попустили майже випадково, — здебільша — внаслідок внутрішнього переживання ніж зовнішнього передумання, що є тим ціннішим.

Не входячи тут у чисто музичну аналізу поодиноких частин симфонічної кантати, перейду вкортці їх зміст.

Найбільш характеристичним нетільки для зверхньої форми, але і для внутрішньої виразовості і-шої частини Кавказу „Прометей“ є слова поезії, які передають муки Прометея — заповідь невірності живоного слова „Та не виле живоної крові — воно знову оживає і сміється знову“ і кінці повні не лише віри, але свідомості слова „не скус душі живої і слова живоного“. З музичного боку ті три моменти є незвичайно вірно схоплені. На місці мук Прометея апропагують нас звуки якого-то „дотого кохалю, співаного unisono“ — ками та тенорами, який плу

Адає враження тьмисто-трагічного, який тих гір „засіяний горем, кров'ю політичних“. Короткий мотив болю в першій такті переграє виступає в дальшій тагу в різних видах і темпах у відверненні — синкопований в аргументації (збільшенню) чи димнуції (зменшенню) думиться в цілі ланцюхи, ілюструючи за повною експресією слова поезії „Зпосонівку Прометей так орел карає“. Та небагом поупрі гармонії виражаються — з звуку оркестри плыве до нас чимраз душестнее світла — і чужою мовою „Та не виле живоної крові“.

Успокоюють нас солодкі та повні живучої надії тони кантатини „воно знову оживає і сміється знову“ а в слід за тим дугас бадоро після мужського, відтак мішаного хору: „Не вмирає душа наша, не вмирає воля“. Ця частина кінчиться величавим фугатом „не скус душі живої і слова живоного!“ Може дивно, що форма фуги схова на поверхі різними теоретичними правилами, форма, яка здавалось би фантазі людській накладала всякого рода пута — у данім випадку як не можна краше і влучніше підходить до суті та значіння інтерпретаційних слів. Виясноє це внутрішній логіка цієї суворой форми: — тема фуги переходить від одного голосу до другого — своїм безупинним позором і апертою позивою — недовозначно і рішучо зазначає свою життєздатність — невизначність своєї сили. І тим то інтерпретація слів „не скус душі живої і слова живоного“ схова автор з музичного боку акційно-іміше. Хоч не маємо тут з'їзду з фугою суворой до кінця переданою — все таки не тільки дожива, але і внутрішній зміст (дуга далеко поза вузькі рамки т. зв. фугати. Поминаючи знаменитого передатця експозицію, а який відповідь теми (соло) — товариш виступає часто у фолі street-y (тісно за собою наступлення даной теми в різних голосах) тема фуги виступає ще раз в цілості альта — чого звичайно у фугах нема — але і після того не можна сказати, що тема зникає з виду, вона тільки роздвоюється — чи я-

НОВИНКИ.

— Д-р Дмитро Лавинський уступив зі становища завідувача редакції „Діла“. Управління Видавничої Співки „Діла“ виславляє отримати прикладу поштову адресу Дмитро Лавинському за безкоштовне надання нашого часопису на протязі останніх місяців минулого року.

— Конфіскація. Визнання (31) членів „Діла“ експропріовано за підписання уступної статті п. м. Невблаганні в нечестності. І за однією резолюцією президії Комітету про розпуск української кооперативної спілки.

— Комітетський дух серед польських робітників. Визначено польського комітету членів Лавинського суду, який виступив проти організації загальної страйку в польських робітників. І в тому ж Гор. Штатському робітничому комітеті „Філікс“, зібрав 15 м. м. у числі 180 осіб, висловили резолюцію протесту проти загальної страйку кооперативної спілки. Теж саме утворили загальної страйку робітників у Закарпатті. Очевидно, що при цьому загальної страйку в резолюції (НП-ам, НР-ам) і всієї „буржуазної реакції“ не було сумніву.

— Співачка д-р Я. Селезінка. У вересні минулого року відбувся перший суд над нею в Львові. Судова влада проти д-ри Ярослав Селезінки, буржуазного члена Уряду През. У. Н. Р. Під її розпорядженням, який не був свого часу докладно розкритий в нашій газеті, засуджено „д-ра Селезінку на два роки тяжкої каторги“. Від того часу суд над нею був об'єктом д-р Глишків, який дуже основно зложив звинувачення в нечестності, а д-ра Селезінку по „наслідках“ звинувачення випустив на волю. 4-го м. м. відбулася касаційна розправа перед Найвищим Судом у Варшаві. По глибокому обдумуванню і переконувальній промові об'єктування д-ра Антопа Гласнікова зі Стрипи, скасував Найвищий Суд першого суду і завоював йому сплав до повного розслідування судом присяжних у Львові.

— Це про виступ артистки Сальомей Крушельницької перед італійською королевою на дворському концерті в Римі. З приводу нашої статті, поміщеної при вступі в подальшому числі нашого часопису за італійською газетою, просить нас з артисткою тугишньої італійської комісії отже висловити: На основі надісланих артисткою оригінальних оповісток, програм і газетних рецензій можна переконатися, що Сальомей Крушельницька на всіх своїх концертах — чи в Італії, чи в Полудневій Америці — завжди співає українські пісні, яких ніколи не бракує в її репертуарі. Нема сумніву, що і свій виступ на дворському концерті вона використала, щоб привертати увагу слухачів з красою української мови. Вона співає українські пісні на своїх останніх концертах в Римі, Генуї, Сполі і Сполі перед широкою публікою і так само членила співацьку також перед італійською королевою, оскільки лише була для цього відомою нагода. Цього не виключає обставина, що півофіційна італійська газета в своїй короткій замітці — не поділяючи певної програми — не згадала нічого про українські пісні. Подати годиться, що Сальомей Крушельницька в розмовах (інтерв'ю) з газетними репортерами завжди зазначає, що вона Українка.

— Ім'я Тютюнника знаряддям підозрілої агітації. В останньому числі Волин. Полісся і згадали на українських землях дозвіл козаків діяти маємо ширитися всілякі більше й менше фантастичні вістки про армію Юка Тютюнника, яка буває то стоїть готовою по другому боці кордону, щоб допомогти активно тугишньому повстанню і т. м. По селах уживаються якось люди, які закликають до повстання, називають себе виславцями Тютюнника та обіцяють нестерпні блага, як що підеться за їх гаслами. Не слід вірити тенетчійним поголовкам, а зокрема перестегімо наших селян перед підозрілими людьми, які наближають до „повстання“.

— Епідемія самогубств. Віденська рагункова стаття оголошує звіт, який насуває дуже сумні рефлекції на тему (жовтні життя) у розкритій наддунайській столиці, людовських нерівностей та повсюдного самотагуду. А саме в одному лише міс. лютому п. р. тамошня ратушкова стаття була звільнена від 179 самогубств, із яких частину ада-лося їй ще повернути до життя. В сні сільських самобійств і самобійств проб у Відні рахується 179.

— Про „Понадвисьні“ Шеронського виголосити. І. Гемпель із Варшави на-чит у понеділок 9 п. м. о 7 1/2 год. веч. з вел. сад „Наподольського Локу“. Вісти можна рахувати в бюрі часопису Шеронського, пасаж Гаванна, а в дні відкрити каси від год. 6. 1546. 1-1.

— Масові й українські письменства. II. частина. Історик Денис Зубрицький, відомий масовства в Катині і Шенечені. Відкрит д-р. д-р Шурата відбувається від 7. марта 1925 в суботу о годині 5 по-полудні в салі Бесіан, вул. Рутівського ч. 22. Заходом Товариства Жінок з вищою освітою. Проситися прибути. 1533

сти численну участь священств. По пояснюючих відповідях на численні запити, ламкнув віче кінцевою промовою о. Борисевич.

Наслідки целібатщини.

Виступлення І-шого й II-го року в перемиській духовній семінарії.

Вже маємо наслідки непередуманої целібатної пропаганди і поезії, викликані нашими владиками на богословах. З перемиської духовної семінарії виступив в четвер (5. п. м.) І-ший і II-гий рік духовної семінарії, а збирається на дніх виступити III-тій рік.

Хід події представляється ось так:

В перемиській духовній семінарії несправно проголошено примусовий целібат для питомців двох перших років. III-тньому рокові обіцяно дати дозвіл на есентуальну женятку, т. зн. що владика може допустити по двох-трех роках жонатого богослова до свячень на основі свого суб'єктивного погляду. Останньому рокові (IV-тому) оставлено вільну руку. Проти такої поведінки в першу чергу запротестували питомці двох перших років. Дня 5. п. м. в годині 8-мій рано вийшли вони делегациєю, зложеною в чотирьох представників (по двох з кожного року) домагаючись від ректора о. Лакоти відкликання незгідного з правами східної церкви примусового целібату.

Делегация вручила о. ректорові записку, адресовану до о. єпископа Кошиловського, в якій подається історія останніх целібатних перипетій. Питомці, вступаючи до духовної семінарії, були переконані, що згідно з їх сумлінням, буде їм полишена свобода вибору жонатого або нежонатого стану. Та 2. січня заскочено їх несподіванкою. Перемиський владика проголосив загальний целібат. В записці читаємо:

Як будучи священники, виступаючи в обороні прав г-хат. церкви у власній з охороми, заявляємо, що:

1) введення загального целібату в духовній семінарії в Перемислі протиставляється ухвалам львівського синоду з 1891 р. і волі всього українського духовенства та народу, як також причиною до захисту католицької релігії в нашій на-роді;

2) введення загального целібату тепер, коли ми вже потратили два чи один рік часу, є для нас великою кривдою, бо не може причинитися до того, що втрати-мо можливість студіювання в інших на-копч заведений, а навіть до звикнення

ви юрби замучених і катованих. В IV-тій часті „Борітеса“ дохо-дять нас спершу з оркестри відомі вже нам та тепер якісь невимовно далекі, а при тім повні маестату згуки терпіння Прометей, чуюмо вже не по-нурий та величний хорал „І вам слава сині гори кригою окуті і вам ли-царі великі Богам не забути“. Лу-нає перший величний боевий заклик „Борітеса“ і зачинається кривавий бій. На мить мов відлук долітають нас початкові тони молитви, мов на знак вислухання її Всевишнім і бій іде знов з непереможною си-лою. Слід тут звернути увагу на ритмічну ідентичність теми, яка ви-ступає в оркестрі у канонічній ве-дінні перед наступом хору „Вам Бог помагає — борітеса-поборете!“ з ритмічною структурою теми фуги. Чи автор зробив це свідомо, не знаю, у всякому разі годі не за-примітити „...“ якогось ідеового зв'язку між т. зв. двома темпами і їх внутрішнім змістом. Там бу-ла вона висловлена, зазначеності „душі живої і слова живої“ тут заперукою остаточної побди „...“ душі — того слова. Чуюмо згуки на-че вже побіжного свідчення маршу — темпо, шораз більше приростає і останні окан-ти „Борітеса-поборете“, що кінчають ту частину а разом цілий „...“ позвантний твір і відносять на-ші серця свідомість виграного бою. Нехай невідільне виконання цього такого нам близького змістом звуку буде подією, яка покринить і не-свинить вірою надбоді серця та душі

лашого цілого будучого життя. При всту-плень на територію ми нічого не чу-ли про загальний целібат. Були випадки, що при елекції деякі кандидати нахилили свою голову на інші сту-лі до Риму або до Віана, розуміючи це буквально, не зл. що зараз з початком нового року і так вишлется, що ду-ховна власть прийшла не як іх заяву на целібат. Означе тепер ринатися нам на це, прати чого виступає глас єпископа, ми не вчимося. Хочемо бути добрим священниками і знаємо, що такими будемо, коли нам лишилося надальше свобо-ду вибору.

3) в доказ об'єктивних прав перших і на-ших з окрема з нинішнім днем всі пи-томці першого і другого року виступають зі семінарії;

4) виступом в миті семінарії щойно то-ді, коли повернувшись назад, укладені львів-ським синодом з 1891 р. затверджені Апост. Столицю і коли прийматися на дальші студії товаришів, що виступили з територію після проголошення загального целібату, якщо бажалиб продовжувати ці студії.

О. ректор Лакота не дав ніякої відповіді в справі відкликання при-мусового целібату, супроти чого в 2-тій годині попол. наступив еходис питомців в числі 46 (24 в першого року і 22 в другого).

Очевидно, це потягне за собою аналогічні виступлення з духовної семінарії у Львові і Станиславові. Таким чином акти насилля з боку вищих духовних чинників доведуть до сумних наслідків і поглиблення розстрою в нашому громадянстві.

З почуттям жалю і досади при-ходиться запитати: Чи не мали на меті наші владика, проголошуючи і насильно переводячи загальний целібат?

ОСТАННІ ВІСТІ.

Прем. Грабські про німецькі пропозиції.

На засіданні польського сойму відчитано інтерпеліцію до през. ад-ми мін. і мін. загр. справ у справі німецьких пропозицій про зміну польсько-німецької границі. Інтерпеліцію підписали всі польські пар-тії і жидівський клуб. През. ради мін. Грабські відчитав урядову заяву, в якій м. ин. заявив, що французький уряд міг би прийняти пакт, який містився би в рамках версай-ського договору. Польща бажає ми-ра і не відмовити нікому своїй спів-праці для вдержання його, але під-услівля додержання територіальних постанов. Якнебудь спроба на-рушення status quo стрінуться в рішучим спротивленні Польщі. — На цьому засіданні замкнено. Слідую-че 17. березня.

Німеччина має готову армію.

„Інтрансжан“ звідомляє, що кін-цеві висення, до яких дійшов між-союзни. комітет у Версалі, с: Ні-меччина може виставити вже нині сильну армію. Штаби її вже є і працюють пильно. Треба їм лише кілька місяців для змобілізування армії, що була би також небезпеч-на для Франції як у 1914 р.

Чемберлен і Черчіль супроти гарант. договору.

„Матен“ звідомляє, що канцл. скарбу Черчіль з прихильником гар-антійного договору з участю Ні-меччини. Чемберлен бажає, щоб якнайскорше заключити договір між Англією, Францією й Бельгією.

Рада амбасадорів.

На 7. березня скликано засідання Ради амбасадорів. Візьмуть участь Еріо, Чемберлен і Фош.

Французька преса про гарант. договір.

„Пті Пар“ коментуючи промову Чемберлена, зазначає, що англ.-франц.-бельгійський договір з у-часом Німеччини, гарантував би лише повну безпеку. Для на-рушення миру вистарчило би викли-кання Німеччиною конфлікту над Вислою. „Еко д'Парі“ пише, що найменше напруження границь Поль-щі булоб початком напруження територ. стану сх. Європи.

3

50 %
ОДУСТО

1485 1-1

Телефон 477.
и фтм даром. Для осіб приватних
о 2:30 год. почтовими значками.

3 друкарні Видавничої Спідки. Шло* Львів. Риноф. 4 10